DOKUMENT · MART 2015 | NAPOMENA 2026

ANGLIKANSKA ZAJEDNICA

Pitanja i odgovori

Potpun prevod zvaničnog informativnog dokumenta *Anglican Communion Q&A*.

Prevod na srpski jezik (latinica)

SRPSKI JEZIK · LATINICA

A5 izdanje sa uredničkom napomenom iz 2026.

O OVOM IZDANJU

Ovo izdanje donosi **potpun prevod** engleskog dokumenta *Anglican Communion Q&A* („Anglikanska zajednica: pitanja i odgovori“), čija je poslednja verzija označena datumom **mart 2015.**

Brojevi, podaci o crkvama članicama, stavovi i navodi o budućim događajima preneti su prema izvorniku. **Ne predstavljaju nužno današnje stanje.** Kada se pominje 2015. ili planirano zasedanje 2016. godine, reč je o istorijskom kontekstu izvornog teksta.

Nazivi crkvenih tela prevedeni su uobičajenom srpskom terminologijom. U završnom delu navedene su internet-poveznice iz originala i jedan noviji zvanični izvor. Pošto neke adrese potiču iz 2015. godine, danas mogu biti promenjene ili nedostupne.

GLAVNA RAZLIKA

Anglikansko poreklo i nasleđe nisu isto što i formalno članstvo u Anglikanskoj zajednici.

IZVOR

Anglican Communion Office, *Anglican Communion Q&A*, poslednja verzija: mart 2015. Izvorni dokument ima tri strane.

IZVORI I POVEZNICE

Poveznice [1]–[7] potiču iz izvornog PDF-a iz 2015. godine i danas mogu biti promenjene. Poveznica [8] je zvanični aktuelni spisak, dodat radi provere uredničke napomene iz 2026.

[1] Spisak crkava članica i vanprovincijskih crkava/dijeceza
http://www.anglicancommunion.org/structures/member-churches.aspx

[2] Istorija i identitet Anglikanske zajednice
http://www.anglicancommunion.org/identity/about.aspx

[3] Sekretarijat Anglikanske zajednice
http://www.anglicancommunion.org/structures/secretariat.aspx

[4] Organi zajedništva
http://www.anglicancommunion.org/structures/instruments-of-communion.aspx

[5] Anglikanski sporazum (Covenant)
http://www.anglicancommunion.org/identity/doctrine/covenant.aspx

[6] Ekumenski dijalozi
http://www.anglicancommunion.org/relationships/ecumenical-dialogues.aspx

[7] Crkve u punom zajedništvu
http://www.anglicancommunion.org/relationships/churches-in-communion.aspx

[8] Aktuelni zvanični spisak crkava članica i vanprovincijskih oblasti (provera 12. oktobra 2026)
https://www.anglicancommunion.org/member-churches/

11 Kakav je stav Anglikanske zajednice o braku i rukopoloženju LGBT osoba?

Episkopi okupljeni na Lambetskoj konferenciji 1998. godine izrazili su uverenje da je brak zajednica muškarca i žene i da ne mogu da preporuče blagosiljanje istopolnih zajednica niti rukopoloženje osoba koje žive u takvim zajednicama. Takođe su pozvali na proces „slušanja iskustava homoseksualnih osoba“. Neke crkve članice, nakon takvog slušanja, ponovo razmatraju ove preporuke, dok druge ostaju čvrsto privržene stavu usvojenom 1998. godine.

01 Šta je Anglikanska zajednica?

To je naziv za zajednicu 38 samostalnih nacionalnih ili regionalnih crkava članica širom sveta koje dele više zajedničkih obeležja, uključujući učenje, načine bogosluženja, misiju i ulogu kenterberijskog arhiepiskopa kao središta jedinstva. Postoji i šest (uskoro pet) crkava ili dijeceza, poznatih kao vanprovincijske (*Extra Provincials*), koje takođe imaju formalnu vezu s kenterberijskim arhiepiskopom. Ceo spisak crkava članica i vanprovincijskih jedinica nalazi se na poveznici [1].

> **Urednička napomena (12. oktobar 2026).** U izvorniku iz marta 2015. navedeno je **38 crkava članica** i šest (uskoro pet) vanprovincijskih jedinica. Prema aktuelnom zvaničnom spisku, Anglikanska zajednica sada obuhvata **42 autonomne crkve članice (provincije) i pet vanprovincijskih oblasti.** Broj 38 ostavljen je u prevodu jer pripada originalnom dokumentu iz 2015. godine. Izvor: [8].

02 Koliko anglikanaca ima širom sveta?

Veoma je teško navesti tačan broj. Prema tadašnjoj najboljoj proceni, bilo ih je oko 85 miliona. Ta procena zasnovana je na podacima crkava članica o prisustvu bogosluženjima*, podacima dostavljenim Svetskom savetu crkava i brojkama objavljenim u *Atlasu globalnog hrišćanstva* (*Atlas of Global Christianity*). U nekim delovima sveta anglikanci su poznati kao episkopalci.

* Načini brojanja razlikuju se od crkve do crkve. U jednoj se računaju oni koji svake nedelje prisustvuju bogosluženju; u drugoj oni koji su prisutni određene nedelje u godini; u trećoj oni koji se na popisu stanovništva izjašnjavaju kao anglikanci, i slično.

03 Gde živi najviše anglikanaca?

Anglikanci žive u više od 165 zemalja širom sveta. Više od polovine nalazi se na afričkom kontinentu. U vreme sastavljanja dokumenta zemlje s najvećim brojem anglikanaca (ili episkopalaca) bile su Engleska, Nigerija i Uganda.

10 Da li anglikanci sarađuju s drugim hrišćanskim tradicijama i denominacijama?

Anglikanci sarađuju i zajedno učestvuju u bogosluženjima s pripadnicima različitih hrišćanskih tradicija, na svim nivoima.

Postoje zvanični dijalozi s drugim svetskim crkvama, kao što je Rimokatolička crkva, i konfesionalnim zajednicama, kao što je Svetska luteranska federacija. Oni često imaju oblik teoloških konsultacija koje su dovele do širokog spektra teoloških sporazuma. Više o dijalozima s Rimokatoličkom, Pravoslavnom i Metodističkom crkvom na svetskom nivou nalazi se na poveznici [6].

Osim toga, provincije vode dijalog, a često su i u punom crkvenom zajedništvu s lokalnim crkvama drugih tradicija; primeri su anglikanci i luterani u Kanadi, kao i filipinski episkopalci i Nezavisna filipinska crkva (IFI). U praksi to znači da dele sveštenike i crkvene prostore.

Manji broj crkava nalazi se u punom zajedništvu s Anglikanskom zajednicom; Starokatolička crkva bila je prvi takav primer. Više o tim odnosima nalazi se na poveznicama [6] i [7].

08 Da li sve crkve članice rukopolažu žene za episkope?

Odluka o rukopoloženju žena pripada svakoj od 38 provincija. Prema stanju iz januara 2015. godine, osam crkava članica ili vanprovincijskih jedinica rukopolaže žene za prezvitere ili đakone, ali ne i za episkope; tri rukopolažu žene samo za đakone; pet uopšte ne rukopolaže žene. Preostale rukopolažu žene za đakone, prezvitere i episkope.

09 Šta je Sporazum Anglikanske zajednice (Covenant)?

Sporazum je predložen kao način da se odnosi između 38 provincija formalizuju i učine usklađenijim. Nekoliko provincija usvojilo ga je u nekom obliku, dok su druge razmatrale njegovo usvajanje. U dokumentu iz 2015. godine navedeno je da će se o njemu verovatno raspravljati na sledećem zasedanju Anglikanskog konsultativnog saveta, 2016. godine u Lusaki, u Zambiji. Poveznica [5].

04 Zar anglikanstvo nije počelo s kraljem Henrijem VIII?

Snažne veze anglikanskih crkava s Kenterberijskom stolicom i Kenterberijskom katedralom pokazuju da istorija anglikanskog hrišćanstva seže mnogo dalje od odvajanja Crkve od rimskog episkopa za vreme vladavine kralja Henrija VIII. Anglikanci u Irskoj takođe povezuju svoju istoriju sa svetim Patrikom. Latinski izraz *Ecclesia Anglicana* koristio se od ranog perioda za Englesku crkvu; pojavljuje se i u Velikoj povelji sloboda (*Magna Carta*) iz 1215. godine. Više o istoriji Anglikanske zajednice nalazi se na poveznici [2].

05 Ko upravlja Anglikanskom zajednicom?

Ni kenterberijski arhiepiskop ni generalni sekretar Anglikanske zajednice ne mogu crkvama članicama da određuju šta moraju da rade. Arhiepiskop je duhovni poglavar i središte jedinstva Anglikanske zajednice. Generalni sekretar vodi Sekretarijat sa sedištem u Londonu, koji služi organima zajedništva, i ima ulogu povezivanja i predstavljanja Anglikanske zajednice u odnosima unutar nje i s drugim hrišćanskim crkvama. Iako crkve članice imaju mnogo toga zajedničkog i postižu saglasnost o učenju i načinima saradnje, svaka od njih samostalno upravlja sobom. O Sekretarijatu i organima zajedništva: poveznice [3] i [4].

06 Koja tela donose odluke u Anglikanskoj zajednici?

Kao što je već navedeno, svaka crkva članica samostalno upravlja sobom i, u krajnjoj liniji, sama donosi odluke. Tako su, na primer, generalni sinodi provincijskih crkava konačni autoritet za pitanja učenja u tim crkvama. Ipak, organi zajedništva — Lambetska konferencija, Sastanak poglavara, Anglikanski konsultativni savet i kenterberijski arhiepiskop u ulozi duhovnog poglavara Anglikanske zajednice — donose rezolucije ili izjave koje imaju karakter preporuka crkvama članicama. Da bi te preporuke bile delotvorne, crkve članice moraju ih potvrditi. Poveznica [4].

07 Da li sve anglikanske crkve pripadaju Anglikanskoj zajednici?

U svetu postoji manji broj anglikanskih crkava koje nisu deo Anglikanske zajednice. Da bi joj pripadala, crkva mora imati formalnu vezu s Kenterberijskom stolicom i mora je Anglikanski konsultativni savet (ACC) priznati kao crkvu Anglikanske zajednice. **Moguće je da crkva po svom nasleđu i poreklu bude u potpunosti anglikanska, a da ipak ne pripada Anglikanskoj zajednici.**